

ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ У ФОРМУВАННІ ЕФЕКТИВНОГО ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ ТА БЮДЖЕТНОЇ СФЕР

© 2017 КОЛЕСНІЧЕНКО А. С.

УДК 657:338.2

Колесніченко А. С. Облік і звітність у формуванні ефективного інформаційно-аналітичного забезпечення системи управління суб'єктів господарювання фінансово-кредитної та бюджетної сфер

У статті доведено, що звітність суб'єктів господарювання надає змогу реалізації комплексного аналізу діяльності на підґрунті використання всіх видів планової, нормативної, облікової, фінансової, статистичної, довідкової, методичної та інших видів інформації. З'ясовано, що бухгалтерський облік бюджетної установи характеризується більш суворою регламентацією, порівняно зі ступенем регулювання облікової дисципліни у фінансово-кредитній сфері. Визначено, що комплекс специфічних ознак і нюансів, властивих обліково-аналітичному середовищу, у якому функціонують фінансово-кредитні та бюджетні установи, накладає відповідний відбиток на порядок й параметри здійснення господарських операцій, правила відображення їх у фінансовій, статистичній та іншій документації. На основі розкриття ключових організаційних аспектів та результатів аналізу концептуальних засад формування облікової системи обґрунтовано наявність ідентичних елементів і методологічних підходів до формування звітності як важливої компоненти інформаційно-аналітичного забезпечення системи управління бюджетних і фінансово-кредитних установ, що обумовлено схожою природою і логікою побудови.

Ключові слова: облік і звітність, фінансово-кредитна установа, бюджетна установа, система управління, обліково-аналітичне забезпечення, регулювання.

Рис.: 2. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 15.

Колесніченко Анастасія Сергіївна – асистент, кафедра економічного аналізу та обліку, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (вул. Кирпичова, 2, Харків, 61002, Україна)

E-mail: anastasihipi@gmail.com

УДК 657:338.2

UDC 657:338.2

Колесніченко А. С. Учет и отчетность в формировании эффективного информационно-аналитического обеспечения системы управления субъектов хозяйствования финансово-кредитной и бюджетной сфер

В статье доказано, что отчетность субъектов хозяйствования позволяет реализовать комплексный анализ деятельности на основе использования всех видов плановой, нормативной, учетной, финансовой, статистической, справочной, методической и других видов информации. Установлено, что бухгалтерский учет бюджетного учреждения характеризуется более строгой регламентацией в сравнении со степенью регулирования учетной дисциплины в финансово-кредитной сфере. Определено, что комплекс специфических признаков и нюансов, присущих учетно-аналитической среде, в которой функционируют финансово-кредитные и бюджетные учреждения, накладывает соответствующий отпечаток на порядок и параметры осуществления хозяйственных операций, правила отражения их в финансовой, статистической и другой документации. На основе отражения ключевых организационных аспектов и результатов анализа концептуальных основ формирования учетной системы обосновано наличие идентичных элементов и методологических подходов к формированию отчетности как важной компоненты информационно-аналитического обеспечения системы управления бюджетных и финансово-кредитных учреждений, что обусловлено схожей природой и логикой построения.

Ключевые слова: учет и отчетность, финансово-кредитное учреждение, бюджетное учреждение, система управления, учетно-аналитическое обеспечение, регулирование.

Рис.: 2. **Табл.:** 1. **Библ.:** 15.

Колесніченко Анастасія Сергіївна – асистент, кафедра економічного аналізу та учета, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (ул. Кирпичова, 2, Харків, 61002, Україна)

E-mail: anastasihipi@gmail.com

Koliesnichenko A. S. Accounting and Reporting in the Formation of an Efficient Information-Analytical Support of the System for Management of Economic Entities in the Financial-Credit and Budgetary Spheres

The article proves that reporting of economic entities provides to implement a comprehensive analysis of activities based on the use of all kinds of planning, regulatory, accounting, financial, statistical, reference, methodical, and other kinds of information. It is found that accounting of budgetary institution is characterized by more stringent regulation in comparison with the level of regulating the account discipline in the financial-credit sphere. It is determined that the complex of specific characteristics and nuances, inherent in the accounting and analytical environment, in which financial-credit and budgetary institutions are functioning, impose the appropriate mark on order and parameters of implementation of business operations, the rules of reflecting them in the financial, statistical and other documentation. On the basis of reflection of the key organizational aspects and results of analysis of the conceptual foundations of formation of an accounting system, the author has substantiated the existence of identical elements and methodological approaches to the formation of accounting as an important component of the information-analytical support of the management system for both budgetary and financial institutions, due to the similar nature and the logic of forming.

Keywords: accounting and reporting, financial and credit institution, budgetary institution, management system, accounting and analytical support, regulation.

Fig.: 2. **Tbl.:** 1. **Bibl.:** 15.

Koliesnichenko Anastasiia S. – Assistant, Department of Economic Analysis and Accounting, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute» (2 Kyrpychova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: anastasihipi@gmail.com

Проблеми, які постають перед керівним апаратом кожного суб'єкта в сучасних умовах господарювання, незалежно від сфери діяльності, потребують наукового аналізу виробничих і бізнес-процесів та вдосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення, яка ґрунтується на слідуванні принципам формування та ефективних механізмах складання й використання різних форм звітності. Дослідження практичних аспектів створення організаційно-методичної моделі обробки облікових даних і розробка уніфікованих алгоритмів трансформації й структурування цієї інформації у звітну площину як дієвої платформи для прийняття управлінських, регуляторних і стратегічних рішень стає важливою передумовою побудови ефективної системи управління на підприємстві. Комплекс специфічних ознак обліково-аналітичного середовища, характерних для фінансово-кредитних і бюджетних установ, накладає відповідний відбиток на порядок й параметри здійснення господарських операцій, правила відображення їх у фінансовій, статистичній та іншій документації, однак концептуальні засади формування облікової системи та звітних механізмів складаються з ідентичних елементів та мають схожу природу й логіку побудови. Це обумовлює актуальність питання розкриття сутності й функціональних особливостей представлення облікової інформації для цілей удосконалення системи управління суб'єкта господарювання.

Істотний внесок у дослідження організаційно-методичних засад реалізації облікового процесу у фінансово-кредитній сфері та розкриття особливостей функціонування банківської системи зробили такі вчені-економісти: Н. Ю. Єршова [6], Л. М. Кіндрацька [7], О. Г. Коренева [8], Н. М. Побережна [11] та інші. Значних результатів у вирішенні проблем і визначенні перспектив розвитку облікових механізмів державного сектора економіки, аналізі деяких аспектів формування обліково-аналітичного забезпечення бюджетної установи досягли: Н. В. Артеменко [3], Р. Т. Дзога [5], Т. Г. Мельник [9], М. В. Рета [13], С. В. Свірко [15] та інші науковці. При цьому, залишається відкритим для подальшого вивчення комплекс питань, які охоплюють проблематику в напрямі створення ефективного управлінського апарату на базі використання дієвих методичних й організаційних прийомів у галузі обробки та формалізації облікової інформації.

Мета статті полягає в систематизації існуючих підходів та накопичених знань у галузі формування звітного механізму для цілей удосконалення теоретико-методичного підґрунтя облікового процесу й аналізі особливостей практичного використання звітності як підґрунтя в розбудові системи управління установ фінансово-кредитної та бюджетної сфер.

З метою забезпечення єдиних методологічних основ організації та ведення бухгалтерського обліку і звітності на всій території України в умовах різних форм власності та розвитку ринкових відносин Верховною Радою України було прийнято Закон України від 16.07.1999р. № 996-ХІV «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» [1]. Цей документ передбачає єдині засади організації обліку і звітності для всіх підприємств,

установ і організацій, які мають ознаку юридичної особи відповідно до українського законодавства.

Система аналітичного забезпечення діє безперервно, спрямована на підвищення якості та розширення сфери практичного застосування інформації, покликана позитивно впливати на вдосконалення звітного механізму в процесі підготовки і складання облікових реєстрів і документації, на ефективність управлінської інформації для сторонніх користувачів. Поняття «аналітичне забезпечення» застосовується для визначення якісного стану облікових і аналітичних процесів, які є необхідними для задоволення інформаційних потреб керівників і достатніми для прийняття управлінських рішень [12, с. 197].

Протягом січня – серпня 2016 р. основним фактором, який забезпечив високу ліквідність фінансово-кредитного сектора, стало надходження до банків коштів населення та бізнесу. Скасування лімітів на зняття гривневих вкладів та значне підвищення лімітів на зняття валютних коштів не продемонструвало негативного впливу на динаміку депозитних вкладень. Банківське кредитування носило стриманий характер, що було обумовлено низькою платоспроможністю населення, закредитованістю корпорацій та збереженням жорстких умов кредитування. Банки спрямовували надлишкові ресурси переважно в державні цінні папери. Фінансові результати функціонування банківських установ у 2016 р. мали позитивну тенденцію порівняно з 2015 р., що обумовлено суттєвим скороченням відрахувань у резерви. Проте в поточному році операційний прибуток до резервування зменшився порівняно з попереднім роком через зниження чистих процентних доходів. За таких умов додаткові суми коштів, отримані від акціонерів та залучені на виконання вимог за результатами діагностичного обстеження найбільших банків, обумовили покращення показників адекватності капіталу [2, с. 1].

Зменшення кількості платоспроможних банків, яке простежується з початку 2016 р. (табл. 1), привело до помірного збільшення концентрації в секторі. Частка активів державних банків у загальному обсязі активів зросла на 2,7 п. п. – до 32,2%. За всіма іншими групами відбулося зменшення відповідних показників. У розрізі депозитів приріст частки держбанків був незначним, а саме: на 0,8 п. п. – до 23,5%. Протягом січня – серпня 2016 р. 15 банків було визнано неплатоспроможними, з них: 4 – через непрозору структуру власності, 2 (що належали до найбільших банків у складі виведених), – унаслідок невиконання програм докапіталізації [2, с. 1].

Комплекс питань, пов'язаних з правилами складання фінансової звітності установ фінансово-кредитної сфери та ведення фінансового обліку, жорстко регулюється чинною законодавчою та нормативно-правовою базами України та міжнародними стандартами. Так, методологічним підґрунтям формування звітності виступають міжнародні принципи бухгалтерського обліку. Вимоги, які пред'являються до порядку складання звітної документації, є аналогічними з тими, що визначають бухгалтерський облік, оскільки звітність виступає скла-

Кількісна характеристика змін установ банківського сектора

Банки	2014 р.	2015 р.	I кв. 2016 р.	II кв. 2016 р.	III кв. 2016 р.*
Платоспроможні	147	117	111	102	100
– зміна	(–33)	(–30)	(–6)	(–9)	(–2)
Державні	7	7	6	6	5
– зміна	(0)	(0)	(–1)	(0)	(–1)
Іноземні	25	25	25	25	25
– зміна	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Група I	18	10	10	8	8
– зміна	(–5)	(–8)	(0)	(–2)	(0)
Група II	97	75	70	63	62
– зміна	(–28)	(–22)	(–5)	(–7)	(–1)
Неплатоспроможні	16	3	5	8	4
– зміна	(16)	(–13)	(2)	(3)	(–4)
У стадії ліквідації	21	64	68	74	80
– зміна	(19)	(43)	(4)	(6)	(6)

Примітка: * – дані взяті у [2, с. 2].

довою єдиної облікової системи. Однак окремі положення щодо визначення механізму комплектації фінансової звітності мають свою специфіку.

Звітність має бути інтегрованою та сприяти вдосконаленню аналітичної функції управління. Це завдання реалізується шляхом забезпечення необхідною інформацією внутрішніх і зовнішніх користувачів, відтворення й формалізації кількісних та якісних характеристик явищ і процесів, які досліджуються. Крім цього, вона не повинна бути громіздкою та трудомісткою. Рационально побудований та економічно обґрунтований механізм складання звітності служить передумовою формування ефективної облікової системи. Одним із дієвих шляхів сприяння цьому має стати розробка Національним банком України централізованої стандартної програми для формування усіх форм фінансової звітності в контексті відтворення операційного дня банку.

На відміну від інших суб'єктів економічної діяльності банки мають складати щоденні баланси, що виступає однією з ключових особливостей ведення бухгалтерського обліку в банках. Такий підхід забезпечує щоденний і повний облік банківських операцій та контроль за наявністю і рухом грошових коштів і цінностей, які розміщені в банку. Класифікацію звітності банків представлено на рис. 1.

Оприлюднення фінансової звітності банку та обов'язкова наявність аудиторського висновку, складеного з дотриманням відповідних норм і стандартів, належать до головних вимог. Такий висновок повинен містити підтвердження або аргументовану відмову від підтвердження достовірності, повноти та відповідності законодавству в галузі бухгалтерської звітності.

Баланс фінансово-кредитної установи містить лише залишки, або сальдо рахунків бухгалтерського обліку на певну дату, тому в банківській практиці його називають *сальдовим* [4].

Одним з найважливіших принципів міжнародних стандартів обліку та звітності, якими керується управлінський апарат установ фінансово-кредитної сфери, виступає принцип відкритості, або транспарентності. Це виражається у встановленні Національним банком України вимог до порядку публікації комерційними банками в засобах масової інформації форм звітності про свою господарську діяльність та надання її до НБУ. До перспективних напрямів удосконалення звітного механізму фінансово-кредитних установ слід віднести послідовне розширення складу даних, які мають оприлюднюватися банками, та підвищення ступеня їх достовірності.

Окремий спектр підходів та системоутворюючих факторів щодо створення звітної моделі охоплює облікову систему, що обумовлено специфікою побудови бюджетного процесу та, на цій основі, сутністю й природою функціонування бюджетних установ.

Згідно з п. 4 ст. 6 Закону [1] «порядок ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності про виконання бюджетів і госпрозрахункових операцій бюджетних установ встановлюється Державним казначейством України відповідно до законодавства».

Специфічні особливості обліку в бюджетних установах обумовлюють необхідність розширення спектра традиційних завдань бухгалтерського обліку й доповнення їх більш конкретними. До них належать: виконання затвердженого бюджету і підвищений контроль такого виконання, контроль виконання кожного факту господарської діяльності, узгодженість діяльності бюджетників у досягненні мети, поставленої перед ними державою [14].

Ключові аспекти у вивченні правил складання звітності бюджетних установ знаходяться у площині дослідження питання формування бюджетного процесу. Створення належного середовища на базі підготовки та формалізації інформаційно-аналітичного підґрунтя

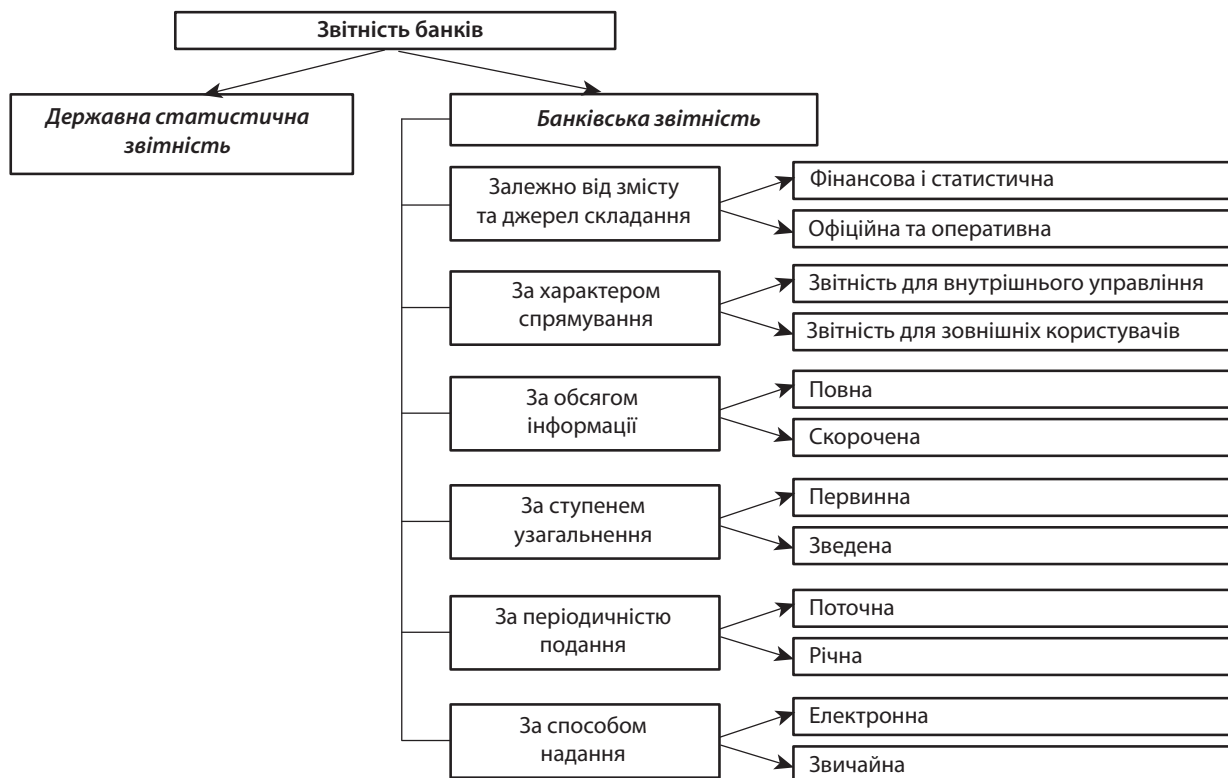

Рис. 1. Класифікація звітності банків

щодо господарської діяльності підприємств бюджетної сфери для підвищення якості та відкритості бюджетного процесу й забезпечення ефективності бюджетних рішень виступає важливою передумовою консолідації державних фінансів.

Установи й організації, що утримуються за рахунок коштів бюджету, ведуть облік виконання бюджету й кошторисів витрат, який називають бюджетним обліком.

Виступаючи одним із видів бухгалтерського обліку, бюджетний облік представляє собою науково обґрунтовану й практично спрямовану систему нагляду, відображення, групування і узагальнення та контролю за кількісними та якісними показниками виконання бюджету.

Уся сукупність способів і прийомів, які використовуються в процесі виконання бюджету, формує метод бюджетного обліку. Звітність виступає одним з елементів методу бюджетного обліку, аналогічно з такими інструментами, як: документація, інвентаризація, оцінка, система рахунків, подвійний запис тощо [10].

Звітність бюджетної організації – це метод узагальнення і зіставлення планових і фактичних показників про виконання бюджету, наведених у певну систему. У звітності відображаються доходи і витрати бюджету, кошти бюджету, валютні та позабюджетні кошти на рахунках в установах банків, розрахунки між бюджетами, результати виконання бюджету, надходження та витрачання позабюджетних коштів.

Функції управління обліковим процесом та організації бухгалтерського обліку та звітності, контроль за виконанням кошторисів і видатків організаціями всієї

системи покладено на керівників міністерств, відомств і бухгалтерських служб фінансових управлінь.

Пріоритетними факторами підтримки ефективної роботи і розвитку установ бюджетної сфери виступають: примноження віддачі фінансових, матеріальних і трудових ресурсів, які використовуються такими суб'єктами господарювання, здійснення глибокого аналізу взаємозв'язків між виділеними з бюджету коштами та результатами їх використання. При цьому важливим аспектом залишається питання збалансованості та урегульованості бюджету, опираючись на цільові орієнтири щодо зменшення дефіциту коштів. З цією метою утримання бюджетних установ вимагає активнішого запровадження комерційних відносин у системі управління бюджетних установ.

Поеднання бюджетного фінансування і комерційної діяльності сприяє більш раціональному використанню бюджетних асигнувань, коштів, що надходять з інших джерел фінансування та спрямовані на потреби установ невиробничої сфери. Кошти, отримані від комерційної діяльності, надають можливість покращення якісних показників роботи, оптимізації норм витрат, удосконалення системи оплати праці працівників невиробничої сфери, нарощення матеріальної бази бюджетних установ, розширення сфери діяльності. Тобто, бюджетні установи поряд з основною діяльністю можуть займатися і підприємницькою, комерційною діяльністю та впроваджувати бізнес-процеси відповідно до законодавчо встановлених обмежень.

Сукупно вказані факти вимагають відтворення специфічного підходу до формування системи управління даних установ.

Усе це обумовлює специфіку і новизну в методології та організації обліку і вимагає відповідного теоретичного й наукового обґрунтування, що дозволить посилити контроль за використанням ресурсів, покращити якісні показники роботи та слідувати критеріям господарювання цих установ. Практичні шляхи вирішення наявних проблем доцільно концентрувати в таких площинах. Керівництво одних установ приймає рішення створити дві бухгалтерії – бюджетну і госпрозрахункову. В інших організаціях вводять у дію і застосовують два плани рахунків, з них: один – для обліку використання бюджетних коштів, а другий – для обліку підприємницької діяльності. Деякі установи застосовують методіку складання окремих облікових регістрів. Водночас на законодавчому рівні запропоновано впроваджувати методіку об'єднання коштів, які надходять з різних джерел, здійснювати їх інтегроване планування в єдиному кошторисі та реалізовувати єдину облікову систему використання. При цьому важливою передумовою ефективного й збалансованого виконання бюджетів виступає ідея про те, що надходження позабюджетних коштів не повинно бути підставою для зменшення бюджетного фінансування, за рахунок якого на практиці часто здійснюються витрати, які неможливо перевести на комерційні засади. До них належать: профілактичні медичні заходи, фундаментальні наукові дослідження тощо.

На основі проведеного дослідження автором систематизовано організаційно-методичні засади побудови облікового процесу та складання звітності у фінансово-кредитному й бюджетному секторах (рис. 2).

ВИСНОВКИ

Таким чином, звітність суб'єктів господарювання надає змогу реалізації комплексного аналізу на підґрунті використання всіх видів планової, нормативної, облікової, фінансової, статистичної, довідкової, методичної та інших видів інформації. У результаті проведеного аналізу доведено, що бухгалтерський облік бюджетної установи характеризується більш суворою регламентацією порівняно зі ступенем регулювання облікової дисципліни у фінансово-кредитній сфері. Визначено, що комплекс специфічних ознак і нюансів, властивих обліково-аналітичному середовищу, у якому функціонують фінансово-кредитні та бюджетні установи, накладає відповідний відбиток на порядок і параметри здійснення господарських операцій, правила відображення їх у фінансовій, статистичній та іншій документації. На основі розкриття ключових організаційних аспектів та результатів аналізу концептуальних засад формування облікової системи обґрунтовано наявність ідентичних елементів і методологічних підходів до формування звітності як важливої компоненти інформаційно-аналітичного забезпечення системи управління бюджетних і фінансово-кредитних установ, що обумовлено схожою природою і логікою побудови. Подальші дослідження доцільно проводити в напрямі вивчення організаційно-методичного інструментарію щодо формування облікового механізму суб'єктів господарювання різних сфер діяльності з метою вдосконалення обліково-аналітичної моделі як однієї з найголовніших складових процесу управління. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Огляд банківського сектора. Жовтень 2016. Випуск 1/Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=37585678>
3. **Артеменко Н. В.** Удосконалення звітності бюджетних установ як елемента реформування бюджетного обліку // Міжнародна науково-практична конференція «Соціально-економічні аспекти розвитку економіки та менеджменту». (Львів, 25–26 вересня 2015 р.). Львів: ЛЕФ., 2015. С. 123–125.
4. **Вовчак О. Д., Руцишин Н. М., Андрейків Т. Я.** Кредит і банківська справа: підручник. Київ: Знання, 2008. 564 с.
5. **Джога Р. Т.** Бухгалтерський облік у бюджетних установах: навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2001. 250 с.
6. **Єршова Н. Ю., Черкасова Є. О.** Дослідження особливостей організації обліку та обліку доходів і витрат у банках. *Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ»*. Темат. вип. «Технічний прогрес та ефективність виробництва». 2012. № 25. С. 131–139.
7. **Кіндрацька Л.** Бухгалтерський облік в управлінні банком. *Вісник Національного банку України*. 2007. № 7. С. 49–51.
8. **Коренева О. Г., Мірошниченко О. В., Савченко Т. Г.** Організація обліку в банку: навч. посіб. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. 273 с.
9. **Мельник Т. Г.** Облік та аудит діяльності бюджетних установ. Київ: Кондор, 2009. 412 с.
10. **Панкевич Л. В., Зварич М. А., Могиляк П. Я., Хомичак Б. І.** Бюджетний менеджмент: навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 293 с.
11. **Побережна Н. М., Колесніченко А. С.** Зарубіжний досвід грошово-кредитної політики та особливості застосування деяких аспектів банківської системи в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія «Економіка». 2014. № 2 (43). С. 33–38.
12. **Пуцентайло П. Р.** Особливості функціонування аналітичного забезпечення підприємств. *Інноваційна економіка*. 2015. № 1. С. 194–198.
13. **Рета М. В.** Управлінський облік в бюджетних установах: проблеми та перспективи розвитку // Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум–2013»: тр. 9-ї Міжнарод. наук.-практ. конф. (3–5 грудня 2013 р.). Харків: НТУ «ХПІ», 2013. С. 44–46.
14. **Рыбникова Е.** Особенности бухгалтерского учета в бюджете. *Нормативное регулирование бюджетного учета* // Интерком. Центр бухгалтерского учета. 2015. URL: <http://intercomp-cbu.ru/priemnaya-ekspertov/articles/otlichiebukhgalterskogo-ucheta-ot-byudzhetnogo/>
15. **Свірко С. В.** Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах: навч. посібник. Вид. 2-ге, без змін. Київ: КНЕУ, 2006. 380 с.

Науковий керівник – Юр'єва І. А., кандидат економічних наук, доцент кафедри економічного аналізу та обліку Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

REFERENCES

- Artemenko, N. V. "Udoskonalennia zvitnosti biudzhetynykh ustanov yak elementa reformuvannia biudzhethno obliku" [Improving reporting of budgetary institutions as part of the reform of the budget accounting]. *Sotsialno-ekonomichni aspekty rozvytku ekonomiky ta menedzhmentu*. Lviv: LEF, 2015.123-125.
- Dzhoha, R. T. *Bukhhalter'skyi oblik u biudzhetynykh ustanovakh* [Accounting in budgetary institutions]. Kyiv: KNEU, 2001.

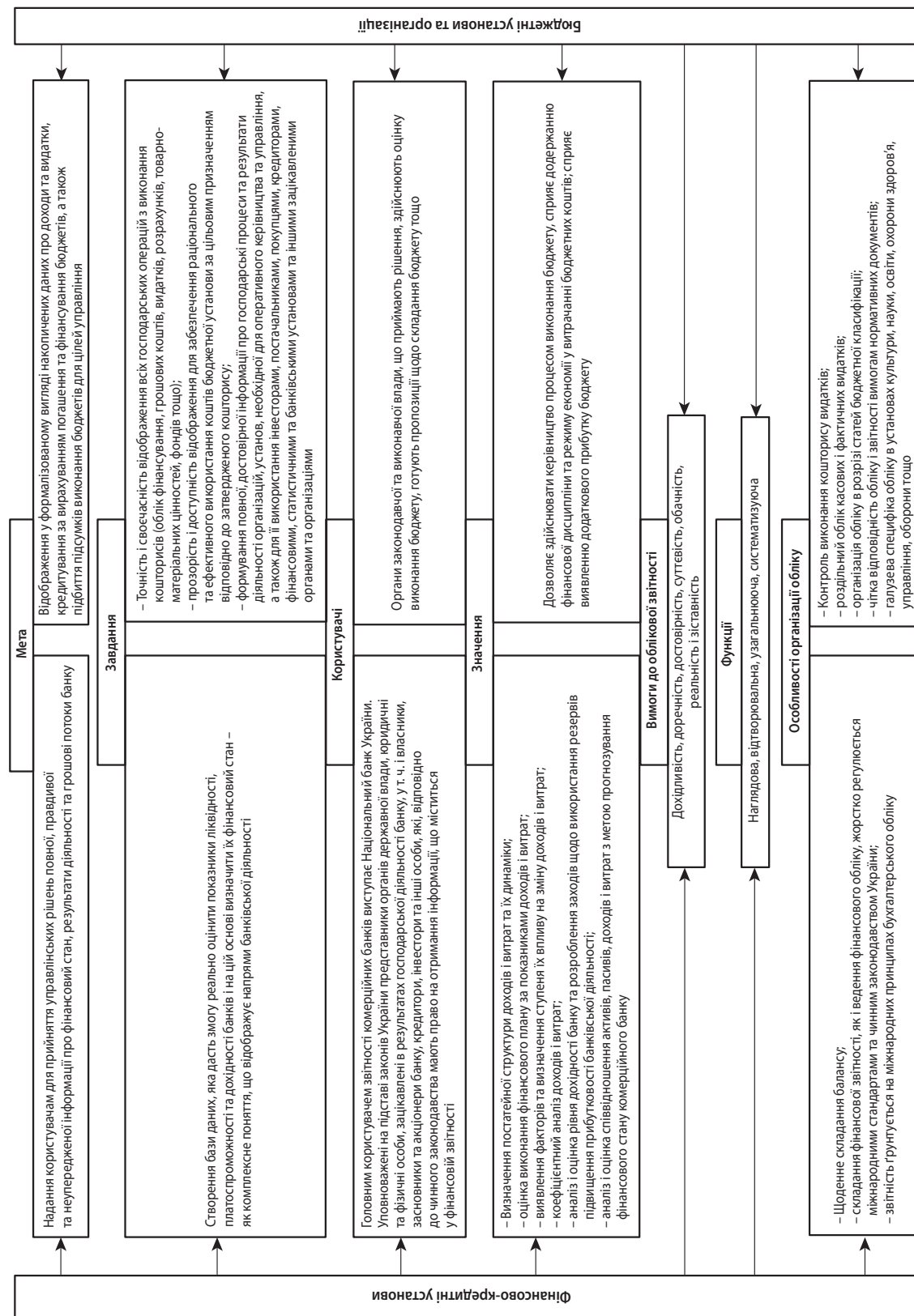

Рис. 2. Організаційно-методичні засади побудови облікового процесу та складання звітності у фінансово-кредитному й бюджетному секторах

Джерело: складено за [6–9; 15].

Kindratska, L. "Bukhhalterskyi oblik v upravlinni bankom" [Accounting in Bank management]. *Visnyk Natsionalnoho banku Ukrainy*, no. 7 (2007): 49-51.

Korenjeva, O. H., Miroshnychenko, O. V., and Savchenko, T. H. *Orhanizatsiia obliku v banku* [Organization of accounting in the Bank]. Sumy: DVNZ «UABS NBU», 2008.

[Legal Act of Ukraine] (1999). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

Melnyk, T. H. *Oblik ta audyt diialnosti biudzhetykh ustanov* [Accounting and audit of activity of budget institutions]. Kyiv: Kondor, 2009.

"Ohliad bankivskoho sektora. Zhovten 2016. Vypusk 1" [Overview of the banking sector. October 2016. Issue 1]. <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=37585678>

Pankevych, L. V. et al. *Biudzhetniy menedzhment* [Budget management]. Kyiv: Znannia, 2006.

Poberezhna, N. M., and Koliesnichenko, A. S. "Zarubizhnyi dosvid hroshovo-kredytnei polityky ta osoblyvosti zastosuvannya deiakykh aspektiv bankivskoi systemy v Ukraini" [International experience of monetary policy and peculiarities of application of certain aspects of the banking system in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya «Ekonomika»*, no. 2 (43) (2014): 33-38.

Putsenteilo, P. R. "Osoblyvosti funktsionuvannya analitichnoho zabezpechennia pidpriemstv" [Peculiarities of functioning

of analytical support of enterprises]. *Innovatsiina ekonomika*, no. 1 (2015): 194-198.

Reta, M. V. "Upravlinskyi oblik v biudzhetykh ustanovakh: problemy ta perspektyvy rozvytku" [Management accounting in budgetary institutions: problems and prospects]. *Doslidzhennia ta optymizatsiia ekonomichnykh protsesiv «Optimum-2013»*. Kharkiv: NTU «KhPI», 2013. 44-46.

Rybnikova, E. "Osobennosti bukhhalterskogo ucheta v byudzhete. Normativnoye regulirovaniye biudzhethnogo ucheta" [Peculiarities of accounting in the budget. Regulatory budget accounting]. <http://intercomp-cbu.ru/priemnaya-ekspertov/articles/otlichie-bukhhalterskogo-ucheta-ot-byudzhethnogo/>

Svirko, S. V. *Orhanizatsiia bukhhalterskoho obliku v biudzhetykh ustanovakh* [Organization of accounting in budgetary institutions]. Kyiv: KNEU, 2006.

Vovchak, O. D., Rushchyshyn, N. M., and Andreikiv, T. Ya. *Kredyt i bankivska sprava* [Credit and banking]. Kyiv: Znannia, 2008.

Yershova, N. Yu., and Cherkasova, Ye. O. "Doslidzhennia osoblyvosti orhanizatsii obliku ta obliku dokhodiv i vytrat u bankakh" [The study of peculiarities of organization of accounting and records of income and expenditure in banks]. *Visnyk NTU «KhPI»*. Temat. vyp. «Tekhnichniy prohres ta efektyvnist vyrobnytstva», no. 25 (2012): 131-139.

УДК 657.6:338

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ АУДИТУ ТА АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

© 2017 **ВАСИЛЮК М. М.**

УДК 657.6:338

Василюк М. М. Організаційне забезпечення контролю якості аудиту та аудиторських послуг

У статті досліджено практику організації контролю за якістю аудиту та особливості здійснення аудиторських послуг в Україні. Доведено, що адаптація аудиту у вітчизняних реаліях має низку труднощів, які пов'язані з нерозвиненістю національного економічного середовища. Розглянуто особливості організації внутрішньофірмової системи управління якістю аудиторських послуг. Визначено напрями вдосконалення якості професійних аудиторських послуг і запропоновано рекомендації щодо підвищення ефективності системи організаційного забезпечення контролю та підвищення якості аудиторських послуг.

Ключові слова: якість аудиту, організаційне забезпечення контролю, аудиторські послуги, оцінювання якості, внутрішньофірмова система управління якістю аудиторських послуг, реалізація контролю якості аудиту.

Рис.: 2. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 12.

Василюк Марія Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту, Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника (вул. Шевченка, 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна)

УДК 657.6:338

UDC 657.6:338

Василюк М. М. Организационное обеспечение контроля качества аудита и аудиторских услуг

Vasyliuk M. M. The Organizational Ensurance of the Quality Control of Audit and Auditing Services

В статье исследована практика организации контроля качества аудита и особенности осуществления аудиторских услуг в Украине. Доказано, что адаптация аудита в отечественных реалиях имеет ряд трудностей, связанных с неразвитостью национальной экономической среды. Рассмотрены особенности организации внутрифирменной системы управления качеством аудиторских услуг. Определены направления совершенствования качества профессиональных аудиторских услуг и предложены рекомендации по повышению эффективности системы организационного обеспечения контроля и повышения качества аудиторских услуг.

The article explores the practice of organizing quality control of audit and peculiarities of implementing audit services in Ukraine. It has been proved that adaptation of audit in the national circumstances has a number of difficulties related to the poor development of the national economic environment. The peculiarities of organization of an in-house system for management of quality of auditing services were considered. Directions for improvement in the quality of professional audit services have been determined, recommendations on improving efficiency of a system for organizational ensurance of control and improving the quality of auditing services have been proposed.

Ключевые слова: качество аудита, организационное обеспечение контроля, аудиторские услуги, оценивание качества, внутрифирменная система управления качеством аудиторских услуг, реализация контроля качества аудита.

Keywords: quality of audit, organizational ensurance of control, auditing services, quality evaluation, in-house system for management of quality of audit services, implementation of the audit quality control.

Рис.: 2. **Табл.:** 1. **Библ.:** 12.

Fig.: 2. **Tbl.:** 1. **Bibl.:** 12.

Василюк Марія Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри учета і аудиту, Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника (ул. Шевченка, 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна)

Vasyliuk Maria M. – PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Accounting and Auditing, Precarpathian National University named after V. Stefanyk (57 Shevchenka Str., Ivano-Frankivsk, 76018, Ukraine)